

Inštitut za razvojne in strateške analize

Povzetek samoevalvacijskega poročila

Pogodbeno obdobje stabilnega financiranja 2022–2027

Financer:

Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Ljubljana, junij 2026

Uvod

Inštitut za razvojne in strateške analize (IRSA) deluje kot majhna in interdisciplinarna raziskovalna organizacija na področju družboslovja in deloma tudi humanistike¹. Njegova osrednja vizija je privabljanje obetavnih mladih raziskovalcev in njihov razvoj v uveljavljene družboslovce z interdisciplinarno usmeritvijo. V obdobju stabilnega financiranja 2022–2027 je do sredine leta 2026 Inštitut IRSA glede na svojo majhno velikost dosegel visoko znanstveno produktivnost in družbeno relevantnost. V raziskovalno skupino je bilo od leta 2022 vključenih 16 raziskovalcev in tehnično-administrativnih sodelavcev (večinoma s krajšim delovnim časom, skupno približno 3,5 FTE na leto), ki pokrivajo discipline, kot so sociologija, politologija, filozofija, pravo, kognitivna znanost in pedagoške vede.

Znanstvena odličnost

Bibliografski podatki iz junija 2026 kažejo dobre rezultate na področju znanstvene odličnosti. Inštitut ima 259 bibliografskih navedb znanstvenih člankov v recenziranih revijah in 296 navedb znanstvenih monografij in poglavij v knjigah. Seštevek točk kategorij A" in A' znaša 4.914, kar ob enajstih trenutno zaposlenih raziskovalcih pomeni povprečje 446 točk na raziskovalca. Citiranost v bazi Scopus znaša 3.319 citatov, v bazi Web of Science pa več kot 2.200 čistih citatov.

Kakovost rezultatov Inštitut IRSA utemeljuje z raziskovalno doslednostjo, kombiniranjem kvalitativnih in kvantitativnih metod ter mešanih pristopov (npr. analize mehkih množic). Vsebinsko se programska skupina osredotoča na napetost med »poznanstvenjenjem družbe« in »podružbljanjem znanosti«, zlasti na vlogo znanosti pri upravljanju kriz (pandemija COVIDA-19, podnebne spremembe, nestabilnost energetskih trgov) ter na razvoj državljanske znanosti. Med izpostavljenimi rezultati so zbornik z naslovom »European societies in times of anomie and cognitive-ethical dissonance« (ur. Adam in Gorišek 2024), znanstveni članek »Open and citizen science in light of new European Research policies« (Adam in Gorišek 2025), ter znanstvena monografija z naslovom »Analiza učinkovitosti obvladovanja epidemije v Sloveniji: mednarodno-primerjalni in interdisciplinarni pristop« (ur. Adam 2023).

Družbeni vpliv

Družbeni vpliv inštituta se kaže v aplikativnih, praktično usmerjenih projektih oz. raziskavah, naročenih s strani ministrstev in drugih akterjev. Primer tega je ciljni raziskovalni program (CRP), sofinanciran s strani Ministrstva za zdravje (2021–2023), v okviru katerega sta potekali analiza in vrednotenje epidemioloških ukrepov med pandemijo COVIDA-19. Inštitut je izvedel tudi raziskave za Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (na temo analize trga ekološke hrane), Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (na temo pokojninske vrzeli med spoloma) ter Ministrstvo za pravosodje (evalvacija modela kompetenc znanja in veščin v pravosodju). Raziskovalci so redno prisotni v osrednjih slovenskih medijih; zabeleženih je 228 objav, namenjenih širši javnosti, vključno s strokovnimi prispevki, kolumnami in intervjuji.

Kakovost raziskovalnega institucionalnega okolja

Glede na cilje, zastavljene za obdobje 2022–2027, vsi ključni kazalniki uspešnosti kažejo na pozitiven trend. To podpirata postopna rast človeških virov (FTE) ter neprekinjeno vključevanje mladih raziskovalcev v raziskovalno skupino. Od leta 2013 naprej Inštitut neprekinjeno zaposluje mladega raziskovalca; trenutno je na Inštitutu ena mlada raziskovalka, ki bo usposabljanje zaključila do konca

¹ Od 1. 5. 2026 dalje je IRSA del univerze Alma Mater Europaea in se postopno vključuje v njeno delovno okolje, pri čemer raziskovalna skupina ostaja nespremenjena.

leta 2027. Raziskovalna skupina se redno udejestvuje v mednarodnih mrežah (Obzorje 2020, COST, uredniška mesta v šestih mednarodnih revijah in serijah, vodstvene vloge v mednarodnih združenjih). Inštitut deluje skladno z načeli odprte znanosti: skoraj 100 % recenziranih objav je v zadnjih petih letih izšlo v odprtem dostopu. Na podlagi formalnega sporazuma s Centralno tehniško knjižnico (CTK) Inštitut svoje rezultate shranjuje v repozitoriju DiRROS skladno z mednarodnimi načeli FAIR. Empirične podatkovne zbirke iz raziskovalnih projektov se objavljajo in arhivirajo v Arhivu družboslovnih podatkov (ADP), kolikor tega ne omejujejo zunanje pogodbene obveznosti ali zaupnost podatkov. V trenutnem obdobju stabilnega financiranja je bilo v raziskovalno skupino vključenih skupno 16 oseb (7 žensk in 9 moških). Nazadnje je bilo na Inštitutu zaposlenih 11 oseb, vodstvene vloge pa so med spoloma uravnotežene.

V letu 2025 je inštitut pridobil temeljni raziskovalni projekt Zaupanje v znanost: preseganje zmotnih predstav in notranjih ovir (marec 2026 – februar 2029).

Analiza SWOT

Prednosti

- Visoka znanstvena produktivnost in vpliv
- Interdisciplinarna usmeritev
- Raznolika raziskovalna skupina s poudarkom na usposabljanju mladih raziskovalcev
- Vpetost v nacionalno in mednarodno znanstveno skupnost
- Osredotočenost na družbeni vpliv in priporočila za oblikovanje javnih politik
- Zavezanost odprti znanosti

Slabosti

- Majhen institucionalni obseg
- Težave pri konkuriranju za mednarodne projekte
- Administrativne obremenitve
- Odvisnost od nacionalnih virov financiranja

Priložnosti

- Vključitev v univerzitetno okolje z več možnostmi za sodelovanje in projektne prijave
- Uspešen začetek novega temeljnega raziskovalnega projekta marca 2026
- Zaposlitev novih raziskovalcev v letu 2026

Nevarnosti

- Negotovost glede stabilnega financiranja po letu 2027
- Naraščajoče administrativne obremenitve
- Globalna tveganja za sredstva, namenjena znanstvenemu raziskovanju